

L'emissió de paper moneda de l'any 1937

Text: **JORDI PIQUÉ PADRÓ** | HISTORIADOR I ARXIVER

En el moment de l'inici del conflicte bèl·lic (1936-1939) hi havia en curs legal els bitllets emesos pel Banc d'Espanya, bé per l'antic règim monàrquic o bé durant la Segona República. El bitllet de menys valor era de 25 pessetes. Pel que fa a les monedes n'hi havia en argent —5 pessetes (duro), 2 pessetes, 1 pesseta i 50 cèntims—, en níquel —25 cèntims— i les de coure —10 i 5 cèntims.

Des dels primers dies del conflicte es registrà un intens atresorament per part de particulars de les monedes d'argent, ja que es considerava que la plata podia ser un valor segur davant tota la incertesa

que provocava la guerra. Malgrat tots els decrets que es van fer per evitar i castigar aquest acaparament, el Govern de la Generalitat no va ser capaç d'aturar-ho. I, a més

A TARRAGONA ES VAN EMETRE TÍTOLS PER VALOR D'UNA PESSETA I 25 I 10 CÈNTIMS

a més, també va contribuir a agreujar el problema retirant de la circulació les monedes d'argent que queien a les seves mans per a destinar-les a la compra de materials a l'estranger. Les monedes de níquel i de coure també van desaparèixer de la circulació. Aquest problema de falta de

moneda divisionària també es va registrar en el bàndol rebel.

Malgrat que el setembre de 1936 la Generalitat de Catalunya va emetre paper moneda català, aquests bitllets tenien valors de 10, 5 i 2,50 pessetes, la qual cosa no resolía el problema del canvi i, en conseqüència, van començar a proliferar valors i bons particulars de botigues, comerços, sindicats, cooperatives, empreses, serveis de transport, etc. Tanmateix, aquests vals i bons només eren reconeguts pels mateixos emissors. Per posar ordre a aquest caos i confusió monetari, la Llei municipal catalana de l'octubre de 1936 va permetre als municipis catalans emetre

papers moneda de baix valor, de curs legal i obligatori, limitat al terme municipal.

Així doncs, els ajuntaments, com el de Tarragona, van fraccionar el paper moneda legal del Banc d'Espanya i de la Generalitat i amb aquest dipòsit responien del paper moneda que emetien. Durant l'any 1937, la majoria dels ajuntaments catalans varen facilitar aquests bitllets de moneda fraccionària, amb valors d'1 pesseta i de 50, 25, 10 i 5 cèntims, la qual cosa obligà a retirar els vals i bons dels particulars.

Dels 1.075 municipis que hi havia a Catalunya l'any 1937, prop de 700 varen emetre paper moneda. A Tarragona, entre els mesos de maig i de desembre de 1937, l'Ajuntament va emetre paper moneda per valor d'una pesseta, 25 cèntims i 10 cèntims.

A inicis de 1938 el Govern de la República, tot i que va ser incapaç d'actuar un any i mig abans quan s'havia generat el problema, va prohibir l'emissió i la circulació de tot el paper moneda que no fos emès pel Banc d'Espanya. Malgrat tot, gairebé durant tot l'any 1938 aquest paper moneda dels ajuntaments va continuar circulant. ■

Paper moneda emès l'any 1937 per l'Ajuntament de Tarragona.
Fotografia: Fons Josep M. Recasens. Arxiu Històric de la Ciutat de Tarragona.